

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDUNN

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET

Stockho Im. Iduns Tryckeri Aktiebolag.

N:r 37 (404) Fredagen den 13 september 1895. 8:de årg.

Prenumerationspris pr år: Idun ensam kr. 5:— Iduns Modet., fjortondagsuppl. » 5:— Iduns Modetidn., månadsuppl. » 3:— Bargarderoben » 3:—	Byrå. Klara Södra Kyrkog. 16, 1 tr. Allm. telef. 6147. Prenumeration sker å alla post- anstalter i riket.	Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas säkrast kl. 2—3. Redaktionssekr. J. Nordling.	Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. Lösnummerpris 15 öre (lös:n endast för kompletteringar)	Annonspris: 35 öre pr nonpareillerad. För »Platssökande» o. »Lediga platser» 25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv. Utländska annons. 70 öre pr nonp.-rad.
---	--	--	--	---

Lotten von Kræmer. En självbiografi.

»Und hab' ich nicht
errungen
wonach mein Geist ge-
strebt,
so hab' ich doch ge-
sungen,
geliebt und gelebt.»
Hoffmann von Fallersleben.

Då jag häromdagen hade nöjet personligen öfverlämna till Iduns ärade redaktion ett bidrag, passade man artigast på att fråga, om jag icke snart ämnade uppfylla redaktionens redan för länge sedan uttalade önskan att få af min hand motse för tidningen några biografiska meddelanden om mig själf. »Jag skall öfverlägga om saken.» — »I så fall får öfverläggningen ej blilångvarig,» förklarade man med ett leende.

»Hm,» tänkte jag. Alltså har jag att välja mellan rask underkastelse eller att utsätta mig för faran att min bild icke blir införlifvad med Iduns kvinnogalleri.» Ej underligt då, om jag ögonblickligen fick mod att — underkasta mig och låta »makterna», som det heter i de politiska tvistefrågorna, bestämma öfver min »intressesfär».

Resultatet föreligger härmed.

Det är nu redan åtskilliga år sedan jag flyt-

tade hit till Stockholm och lämnade på allvar det gamla kära fädernehemmet i Upsala vid Fyrstrand, där »så vänliga röster hviska». Jag hade bränt mina skepp bakom mig, som vännen professor Josephson med en betydelsefull blick yttrade till mig, sant nog, då han vid detta tillfälle såg mig rusta till uppbrott.

När jag ser tillbaka på de olika skeden af min lifstid, som ligga bortom den nämnda märkliga tilldragelsen, är det som att rikta blicken mot en gammal valplats med många minnesvärdar, betecknande så väl hvad jag tillkämpat mig, hvad jag lyckligen ägt, som ock hvad jag — förlorat. Bland dessa minnesvärdar finnes där en, till hvilken mina tankar oftast återkomma, och hvilken jag alltid sänder min varmaste hälsning. En fläkt af vemod kringsväfvade redan i min ungdom allt mitt görande och låtande. Skälet därtill torde hvar och en lätt fatta, som kommit i närmare beröring med mig. Att jag detta oakadt städse kunnat behålla mitt goda lynne och min liflighet, därtill har mer än allt annat bidragit den framgång, den eröfring,

Det ligger sannerligen mera vikt på, huru människan *bär* sitt öde, än hurudant det *är*.

W. v. Humboldt.

som för mitt hjärta den nämnda minnesvärden utmärker, en framgång som haft ett högst betydligt inflytande på mig äfven i alla andra afseenden, på samma gång som den blifvit min kraftigaste hjälp i bemödandet att motstå nedslagenheten.

Vinnandet af en ädel, karaktärsfast mans varma genkärlek, därtill en man med stor världsvana, fin humor och mycken klarhet i omdömet, utgjorde för min personlighet denna kraftiga hjälp. Ja, nu är det sagdt! Så snart det skall bli tal om min inre människa, är det oundvikligt att också vända talet på honom, som förstod sig på konst och poesi, utom allt annat, och till hvilken den som skrifer detta väl en gång kunnat höja den blyga fråga, som antagligen ett ungt flickhjärta biktat för Runeberg, innan han skänkte oss sin sköna dikt: »Hvem styrde hit din väg?»

Redan vid vår första bekantskap — jag hade då nyss fyllt 22 år — var det för mig som hade det i allting legat en ny mening, en mening som lifvet hittills icke tydt mig. Att se honom och vara med honom hade blifvit det förnämsta af allt. Dessförinnan hade mitt hjärta, så att säga, befolkats med många »spridda bilder» — jag hade ju varit och var då som bäst ett kanske ej oviktigt komplement uti mina föräldrars gästfria hem i den gamla Vasaborgen under den tid min far där residerade, och hvarest ofta ungdomsglädjen tog sig uttryck i sång och dans, äfvensom i sceniska och flere andra ganska spirituella och lyckade framställningar, hvarvid ej sällan kungliga och furstliga besök förhöjde feststämningen och den hänryckande studentsången skänkte åt alla närvarande verkliga högtidsstunder af ädel njutning. För öfrigt hade jag, som man säger, »lefvat med i societeten» och haft mina beaux jours de fêtes under tvänne vintrar, då vi samtliga voro bosatta i hufvudstaden — vid tidpunkten för bland annat de oförgätliga Jenny Lind'ska operaföreställningarna — eller vid badorter, så inom som utomlands, och på mina föräldrars vackra landtogs Stenhammar och Taxnäs samt dessutom gästade åtskilliga bland de skånska och halländska herresätena — flere bland kontinentens romantiskt sköna trakter och hufvudstäder icke att förglömma. Men, kan man möjligen fråga, voro då under denna tid för vår landshöfdingedotter inga andra partier diskuterade? Åh jo, och bland dessa, om hon skall tillstå det, har fäst sig i hennes minne ett tillbud till ett synnerligen godt parti, ett för hennes känsla verkligen tilltalande, och som likaledes af hennes föräldrar hälsades med glädje. Det stod dock skrifvet i stjärnorna, att först inom en annan miljö, nämligen i ungdomsstadens då celebra literära societet, skulle hon få känna makten af en verklig böjelse, för hvars skull så moders som faders önsknningar, där de gingo i annan riktning, naturligtvis måste vika.

Emellertid drog det om några år, innan den nämnda förbindelsen blef befast, och med denna för mig så lyckliga och betydelsefulla tilldragelse inträdde i mitt lif liksom en lång paus. Och »Under pausen» . . .? Ja, därunder föreföll alls intet, som i minsta mån kunnat väcka tanken på unga flickors ostadighet. Men man plägar ju tycka, att allt liksom står stilla i naturens rika lif, just då dess blomst-

ring nått sin fulla utveckling. Så äfven här. Hvilka dagar, hvilka ljusa våraftnar från denna tid, då vi började blifva för hvarandra, hvad vi sedan blefvo, stråla ej min inre blick till mötes, om jag låter den vandra tillbaka till — ja, hur skall jag väl säga — till Karolinaparkens lummiga promenadplats eller de angränsande höjderna och dälslutningarna, när t. ex. öfver nejden hördes ljuda slottsklockans silfvertoner i »stilla kväll», eller till det idylliska Taxnäs' skogsdungar och ängar, klädda i maj-, juni- eller augustidräkt! Ja, ty där begynte först sinnet stämmas till vekhet, där började jag kvittra min vårsång, därinom var svärmeriets trollkrets, och däröfver seglade de lyckliga drömmarnas rosensky.

Det torde just icke tjäna till någonting att fördölja, att den man, som sålunda blef hela min tillvaros ljus och luft, var en snillrik, framstående docent i ästetik vid Upsala universitet — så skref jag för nära ett decennium sedan vid ett med detta liknande tillfälle, ehuru jag då fann det i sin ordning att orda om mig själf i en annan grammatisk personform. Han var — han är icke mer — han var en trettioårig man, var af en reslig gestalt, och hans djupa stämmas tonfall och hans säkra lugn påminde mycket om hans trogne umgängesbroders, skalden Bernhard Elis'. Båda voro de inbundna naturer, och i bådas väsen spårades karaktärens adel. Vår bekantskap knöts, som redan är sagdt, i 1850-talets så mycket omtalade literära kretsar i Upsala. Här kunde man i mina föräldrars salonger i en vald samling åhörare af båda könen få höra Atterbom med sin gripande siarstämman tolka hjältens roll i Martyrerna af Stagnelius, vid hvilket tillfälle jag själf hade det stora nöjet att få recitera Perpetuas roll; här — eller detta var, erinrar jag mig nu, i domkyrkopastorn, sedermera biskop Rundgrens och hans älskvärda familjs hem vid Slottsparken — firade Tekla Knös triumfer i sin namnes roll i Schillers Wallenstein o. s. v. Efter den nämnda väckelsen till ett mångdubbladt djupare och innerligare sjäslif lånade dettas uppenbarelser för mig åt allt sitt rosenskimmer. Ja, åt allt: från skaldens hymn till kvällsolens dalande, från fridfullt kor i Flens och Fröjeslunda gamla kyrkor till den lilla täcka Grindstugan vid skogsbrynet bortom Upsala slottspark eller det natursköna, furukransade Lurbo, med sina efter sommarregnet smältande talrasttoner — hvilken upsaliensare har ej sina ljufva minnen från platser sådana som dessa senare! Denna min erotiska stämning och det höga allvar, som karakteriserade den, ingaf mig dock ingen okänslighet för allt det individuella och lefvande omkring mig. Nej, att få träffa den vän, hvars hand man just längtade att få trycka, att ur hjärtats tysta djup få sända honom en suck, innebar för mig tvärtom att med kärlek omfatta allt mänskligt, allt stort, skönt och godt.

Och likväl skulle händelserna sedermera i denna idyll, som börjar så genomträngd af den renaste lifsglädje och sympati, utveckla sig på ett sätt, som snarast har sin motbild i dessa sagor eller myther, hvori de handlande stå under inflytande af en eller annan obetvinglig naturmakt, och som sällan pläga, som man säger, sluta lyckligt.

Detta kunde synas osannolikt, om jag ej själf sade att så var. Men det får sin förklaring, därigenom att denna utveckling sammanfaller med den här i landet (omkring 1858) begynnande kvinnörelsen. Den värld, en tänkande och kännande kvinna då för tiden hade att kämpa uti, var, som det står i »På Guds veje», ännu »för rå», för att o. s. v. Vare därmed huru som helst, så är detta ett kapitel, som det här icke torde vara med en kvinnas finkänslighet förenligt att närmare inlåta sig på. Allt beror dock på *sättet*. Eros bör ju jämt ibland oss. Ehuru jag aldrig rört härvid, vill jag därför ej underlåta att här med några ord belysa denna, möjligen ur psykologisk synpunkt mera märkliga del af mitt lifs historia. Hvad framtiden för mig förde med sig, var nämligen långt ifrån att vara något intetsägande. Min tvekan är dock lätt förklarlig, då jag rörande detta, som sagdt, hittills iakttagit fullständig tystnad äfven för mina närskylda, icke räknande mig till dem, hvilka, som det heter i det turkiska ordspråket, bära hjärtat på tungan. Offentliggörandet af några lyriska stämningar med mera dylikt utgör dock ett undantag härifrån.

En inblick i dessa då för tiden mindre vanliga förhållanden kan emellertid, såsom nyss blifvit antydt, knappast vinnas, utan att man på samma gång pejar djupet af frågan om kvinnans — object of life, d. v. s. frågan om förenligheten af hennes familjeuppgift med hennes anspråk på en friare samhällsställning, eller med andra ord, den välbekanta frågan om förlikandet af hennes kärleks och hennes själfständighets fordringar, ett lifsproblem, hvilket, tillika med de genom detta uppstående konflikter, framhålles och beröres i några af mina senare dikter, såsom i Ungdomsminnen (Sånger och Bilder), och äfven ligger till grund för skådespelet Fama (en omarbetning af Felicia), hvarest åt den som vill torde kunna skänkas en liten ledtråd vid bedömandet af nyssnämnda förvecklingars räckvidd. Här torde det därför vara med syftmålet förenligt att endast antyda frågans, så att säga, hjärtpunkt.

För att göra början därmed, är det nog att »fastslå», att en väsentlig del af det nya idéinnehåll, som på 1860-talet efter hand allt mer genomträngde mitt medvetande — »sensommar» var då kommen! — betraktades med afgjordt ogillande af den man, som stod mitt hjärta närmast, af just den, hvars bifall hittills utgjort min högsta stolthet. Förlusten af hans deltagande gjorde mig otröstlig. Utan de yttre bevisen på hans manliga, kärleksfulla ömhet, som aldrig komma att förlora för mig sin betydelse, skulle jag visst tycka mig i lifvet stå tomhändt. Och då, i min ungdom, behärskades jag naturligtvis helt och hållet af denna kärleks upphöjda inflytelser. Huru hade jag ej i ord som i bild, i uppoffringar som i konstnärliga sträfvanden, oafslätligt — under jag vet ej huru lång tidrymd, ty allt som då upptog mig, stod till sin betydelse för mig öfver tiden — sökt gifva ett, om än aldrig så svagt uttryck åt de rörelser och de hjärtats egen-skaper, som hans — ring, likt en ny Aladins lampa, framtrölat, under det jag lefvat i tankarne med honom. För en ogillande blick af honom tyckte jag att själfva blommorna på marken skulle vissna. Och nu detta, som ville upp i

dagen, dessa idéer, denna min nya tankeriktning, oakadt öfver hans ansikte därvid lägrade sig ett stilla missmod. Han förmenade, och detta långt ifrån oriktigt, att mina poetiska arbeten på den senaste tiden låtit min penna glida öfver på ett fridlyst område. Ett publicerande af dylika diktalster — och ditåt lutade det — vore (frånsejt hvad värde de kunde hafva ur ästetisk synpunkt) ett angrepp mot hvad lifvet bjuder bäst och dyrbarast, ett profanerande.

Det var för oss ett ovillkorligt uppreparande af Kirkegaard's »enten — eller». Jag lefde i en ständigt tillväxande ångest, så mycket smärtsammare som mitt eget hjärta härvid både var min bittra anklagare och ur viss synpunkt på samma gång hans försvarare. Om han blott, i stället för att då endast vilja se en begynnande fåfänga eller ett öfverskridande af heliga rämärken i de väckelser jag fått mottaga, sett litet »genom fingrarne» med min — hur skall jag säga — nya kallelse; om blott kring hans läppar i betraktande däraf spelat någon-ting liknande ett leende; då skulle hans ogillande helt säkert ej stött mig tillbaka, såsom nu var fallet. Han visste ju, att diktargåfvan låg i släkten. Jag var ju dotter till en man, som hade det vitsordet om sig att vara viljekraftig och nitälskande för allt godt samt att kunna skaka vers ur rockärmen, när det så föll honom in; och därtill syster till en då nyligen framträdande skald och författare. Och jag ägde ju af honom så heliga löften. Hvarför stod han då ej nu i profningarna vid min sida som en stödjande vän, betänkande, att tiden var ansvarsfull, och behjärtande påståendet, att den som icke går framåt, han går tillbaka, samt att i viss mening ju kan sägas:

Åt världen ingen gåfva är för god,
ett bläck det gifves blott, vårt hjärtas blod.

Framför allt kunde han ju underlåtit att för yttre omständigheters skull, genom en för långt drifven hänsyn till de hinder, som rest sig på hans lefnadsbana, år efter år uppskjuta att äfven inför världen besegla vårt förbund, så mycket mer som det aldrig satts i fråga, att ej här förefanns allt, som har karaktären af att vara för äktenskapet konstituerande, och hvarigenom jag ju blifvit iklädd andra dyra plikter. Det är min öfvertygelse, att detta skulle ha fyllt vårt lif med så många behag, att stöttestenarna därunder lätt kunnat aflägsnas och han själf kanhända en vacker dag ställt dörren på glänt för — de sköna tvillingsysternarna dikt och verklighet, så att de kunnat erhålla ljus från höjden. Men han gaf dem i stället en törnekrans.

I alla andra afseenden hade S. frisinnade åsikter, men i den ifrågavarande riktningen intog han, till min sorg, ingen afvikande ställning till det på den tiden rådande åskådningssättet, snarare tvärtom, som ju framgår af det ofvan sagda.

Under dessa skiftningar i mitt inre lif erfor jag ett tilltagande behof af själfständig verksamhet, som kunde utveckla de nya krafter jag kände vakna i min själ. Särskildt minnes jag från denna tid, med hvilken ifver jag — själf då ett rof för tusen stridiga känslor, hvilkas natur jag ännu ej fullt förstod — under en sommarvistelse vid Sätra brunn omfattade det därstädes sig erbjudande tillfället att göra godt, att efter förmåga söka bibringa hjälp och tröst åt de lidande och betryckta. Det gaf dock äfven stunder för mig, då denna ifver släcktes och jag helt och hållet gick upp i den sorghundenhet, som väl flertalet någon gång i sitt lif fått känna — hvilken funnit sitt uttryck i ett ädelt skaldehjertas liksom fram-snyftade bekännelse:

»I can not feel for others woe,
I dare not dream my own.»

En afledare för disharmonien i mitt sinne bereddes mig också, och detta på tillrådan af S. själf, genom att i svensk dräkt kläda flere af mina älsklingsskalders gems of poetry, däribland Longfellow's Sång till lifvet (»Tell me not, in mournful numbers», o. s. v.), Resignation m. fl. Bland hvilka öfversättningar några sedermera tillvunno sig bibliotekarien R. Bergströms synnerliga bifall samt, när de utkommit på trycket i mina Ackorder, jämte några bland dessa med hans vanliga älskvärdhet och sakkänedom recenserades i P. o. I. T.

Efter hand framträdde nu min gryende författarelust allt mera positiv, allt mera bestämd. Och följden häraf uteblef ej heller. Jag kunde visserligen ännu då och då känna mig obeskrifligt nedstämd till mods, men på samma gång uppreste sig min naturliga stolthet mot hvad jag i vissa stunder vågade betrakta som en trångbröstad småaktighets skrankor eller föråldrade fördomar. Och dessa stunder återkommo allt oftare. Jag kände att detta var skrankor, som, om de ej öfversprunges, skulle komma att verka allvarsamt hämmande i ett som allt. Jag lyssnade till de toner, vännen själf framtrölat, men nu ville nedtysta. Det förekom mig också, som om jag en dag skulle bli förelagd — »uppgifter», plikter, med hvilka jag ej skulle kunna dagtinga, om de ock vore stridande mot hans känsla, tycke och önsknin- gar. Skaldisk frihet hade ju redan blifvit satt i fråga. Likväl är det ju för oss alla en nödvändighet att veta, att det finns en varelse, som älskar oss. Utan att jag sålunda ville tillstå det ens för mig själf, smög sig den smärtsamma tanken på mig, att det var förbi med hvad som så länge föresväfvat så väl S. som mig såsom bilden af vår lefnadslycka, nämligen vårt bröllop och bröllopsresa; den grymma föreställningen ingafs mig redan då, att våra planer att gifta oss voro krossade. Huru, frågade jag mig i min förtviflan, var då drömmen blifven mig mera kär än lifvet? Hade min ungdomliga fantasi, trotsande på sin makt, proklamerat sin rätt att åt reflexionen bortpanta — för hvad? — mitt hjärtas kungarike?

Under denna höststämning flydde jag till mina gamla vänner — böckerna. Jag fördjupade mig i literära studier. En särskild lockelse hade för mig nu den isländska sagolitteraturen med dess rikedom på stolta, lidelsefulla kvinnogestalter, hvarunder jag dock alltid som en talisman behöll hos mig ett litet häfte, en skänk af hans hand, innehållande hans gradu- alafhandling, som särskildt berörde Eddasän- gerna. Ett af mig fullbordadt fornordiskt drama blef frukten af dessa mina eldiga Is- landsfantasier, ett drama utveckladt under inflytande af mitt eget nyss antydda tragiska öde. Det var förvisso ej småfåglar i de gröna häckarna, som på den tiden kvittrade för mig. Nej. Likt vilsna tankar utan ro såg jag i mina drömsyner stormens svarta svanar, be- lysta af den nedgående solens glöd, i flockar draga hädan mot de höga kullar, och susningen af deras flykt tog form af ord.

Jag kunde ej mer låta mitt hjärtas vän oförbehållsamt, som så ofta förr skett, blicka in i detta hjärta. Han hade en upphöjd literär smak och var ju i så många afseenden min själsfrände. Men mina lidanden förstora- des genom min inbillningskraft, och hindret mellan oss, hvilket sannolikt icke varit möj- ligt att öfvervinna, föreföll mig numera nära nog oöfverstigligt. Först många år senare kom det till ett slags farväl mellan honom och mig, ty slutligen lämnade han mig en gång, och

jag hörde af hans tonfall, såg på hans blickar, att han aldrig, aldrig skulle komma åter. Sedan återsåg jag honom icke mer. Dock visste vi så väl båda, att detta ej i innersta mening kunde innebära någon skilsmessa. Något så- dant hade aldrig kunnat äga rum mellan oss; det hade varit för sorgligt och onaturligt.

Icke heller har det sedan kunnat falla mig in att ingå något konvenansparti — par dé- pit, som det plägar heta på världens språk, ehuruval goda anbud därtill ej uteblefvo och ur synpunkten af världslig klokhet också giltiga anledningar därtill ej saknades. Äfven han förblef under hela sin återstående lefnad sin första kärlek trogen. För något mer än sju år sedan nådde mig budskapet om hans död. Han hade då hunnit stiga högt på ärans trappa. Och att min bild, såsom jag anat, ej hade utplånats ur hans hjärta, därpå har jag efter hans bortgång, genom en hans högt värderade vän, fått mottaga de klaraste bevis, hvilket all- tid skall af mig i tacksamt hjärta bevaras.

Det ofvan omtalade dramet framträdde ej i tryck och har ännu ej heller gjort det. Men min numera affidna väninna, Esselde, hade godheten ägna det en närmare granskning. Hon hade särskildt fäst sig, påstod hon, vid det originella i kompositionen och vid den trogna tidsfärgen. »Men,» skref hon vidare — »låt stycket ligga några år, arbeta sedan om det.»

Under Chicago-utställningen 1893 erhöll jag med posten en anhållan från mrs Edit Clarke, förmodligen i likhet med alla andra skrift- ställarinnor, hvilka med något alster af sin penna deltagit på det literära området af världs- utställningen. Den nämnda amerikanskan, som utarbetade katalogen till The womans Library, uttryckte däri förhoppningen att kunna till katalogen foga några utmärkande drag med af- seende på hvarje skriftställarinna, för att däri- genom förläna denna publikation ett mera be- stående värde såsom bibliografi öfver kvinnans insats i världslitteraturen. »Skulle ni icke godhetsfullt,» fortsätter hon, »vilja bistå oss i vårt förehavande genom att tillställa oss några flyktiga detaljer med afseende på er personligen, såsom t. ex.» o. s. v.

Ur konceptet till de kortfattade antecknin- gar, som jag då afgaf såsom svar på denna begäran, tror jag det ej vara olämpligt att i öfversättning här meddela några utdrag, för att sålunda komplettera denna min själfbiografi med några data, så mycket mer som dessa an- sluta sig till uppgifterna om mig i Svenskt biografiskt handlexikon.

Ordet lämnas nu således af mig tills vidare åt mitt — så att säga — eko.

Charlotta (Lotten) Lovisa von Krämer föddes den 6 augusti 1828 i Stockholm (på ett idyl- liskt sommarboställe i hufvudstadens berömda park Djurgården, där hennes föräldrar bodde). Hon uppfostrades sedermera i det gamla historiskt ryktbara slottet i Upsala, där hennes fader, den varmhjärtade patrioten friherre Robert von Krämer, snart skulle bekläda lands- höfdingestolen. Hennes undervisning bestreds hufvudsakligen af privatlärare från universite- tet därstädes. Redan tidigt begynte hon att göra det mesta möjliga af sin begåfning. Hen- nes vetgirighet nöjde sig icke endast med de för unga damer i hennes ställning då för tiden vanliga läroämnena, utan uppsökte sådana af ganska spekulativ art, hvarjämte hennes fantasi ofta tog sig uttryck i diktens form. Efter att anonymt ha strött omkring sig dikt- försök och uppsatser, tog hon mod till sig att uppträda mera offentligt och detta i tidens onekligen allvarligaste fråga, den religiösa, näm-

ligen genom den år 1866 utgifna skriften *Tan-
kar i religiösa ämnen*, hvilken skrift väckte
en viss uppmärksamhet både för sitt innehåll
och för det i Sverige ovanliga förhållandet att
en kvinna öppet vågade beträda ett fält, som
åtminstone dittills hos oss ansetts uteslutande
tillhöra mannen. År 1870 utgaf hon utom
åtskilligt annat en diktsamling »Ackorder».
Två år senare stiftade hon ett särskildt stipendium
för kvinnliga studerande vid Upsala
akademi — det första i sitt slag inom landet
— hvilken stiftelse bär hennes namn och,
churu ännu ej vuxen till den ursprungligen
afsedda storleken, dock i sin mån bevisar, att
hon icke blott med pennan söker verka för
sitt älsklingsmål.

Under åren 1877—1879 utgaf Lotten von
Kræmer, med hufvudet fullt af allsköns avan-
cerade idéer, i förening med flere kända för-
fattare, tidskriften *Vår Tid*, företrädesvis äg-
nad åt tidens ädlare sträfvan och kulturarbete.
Det har blifvit sagdt om *Vår Tid*, att den
beredde väg för den sedermera påbörjade *Ord
och Bild*. Vid samma tidpunkt som detta
företag sattes i verket, utmärktes en mindre
af henne författad diktsamling med Svenska
akademiens andra pris. Redan förut hade
hon utgifvit tvänne dramatiska försök äfvensom
några novellistiska utkast. »Hennes senare
framgångar på den literära banan torde ännu
vara i allmänhetens minne,» säger en välvillig
recensent. »Och hennes till julen 1882 ut-
gifna *Nyare dikter*,» fortfar han, »hvaraf en
ny upplaga utkom till julen (1885), tilldrogo
sig med stort skäl ganska mycken uppmärks-
amhet. *Den kämpande anden* — denna, samma
år (1885) publicerade religiösa dikt — vittnar om
att förf. är besjälad af den tids ande, hvori
hon lifver, samt förstår att på ett lefvande
sätt gifva ord och röst åt de inspirationer, som
hänföra henne.» — »Den värderade, af de
ädlaste syften genomträngda skaldinnan söker
i sin dikt framställa de nystestamentliga undren
i en poetisk omklädnad samt häfda deras inre,
andliga betydelse för alla tider.» (Post. o. Inr.
Tidn.)

År 1870 förlorade hon sin moder och tio
år senare äfven sin far. Något dessförinnan
hade hon — såsom redan här ofvan blifvit
nämndt — bosatt sig i Stockholm och bebor
därstädes nu mera egen villa i ett af hufvud-
stadens vackraste kvarter. —

Ett anbud att ingå som medredaktris i
utgifvandet af »*Dagens krönika*» enligt en ut-
vidgad plan gjordes mig genom denna tidskrifts
nitiska redaktör, framlidne skriftställaren d:r
Arvid Ahnfelt, i ett bref af den 30 nov. 1888.
Sedan han omnämmt, att han ämnade ägna en
afdelning af tidskriften åt sådana ämnen, som
kunde vara af särskildt intresse för den intel-
ligenta fruntimmersvärlden, samt erinrat om, att
jag själf utgifvit en tidskrift i samma syfte,
fortfor han: »Jag behöfver någon literärt bil-
dad kompanjon. Jag har fått den ingifvelsen
att Ni, fröken von Kræmer, som äger de ve-
derbörliga kvalifikationerna, skulle vara benägen
att ingå i företaget, medverkande i både bun-
den och obunden stil, och för öfrigt genom
eder literära bildning i stånd att ytterligare
utvidga tidskriftens läsekrets.»

Som jag emellertid just då stod i begrepp
att företaga en längre utländsk resa, måste jag
för tillfället afböja detta annars för mig på
samma gång hedrande som lockande anbud.

Såväl af dessa referat som att en ny —
eller åtminstone till större delen ny — dikt-
samling, benämnd *Hägringar* och *Luftlott*, (redan
af pressen bebådad, men af mellankommande
hinder försenad) torde komma att utgifvas un-

der stundande höst framgår, att jag bibehåller
alla mina vittra intressen.

Därtill kan läggas, att jag fortfarande äger
en viss förkärlek för kvinnoemancipationen, na-
turligtvis, ty denna märkliga rörelse anslog ju
en gång så mången sträng i min själ. Dis-
sonanserna medförde visserligen för mig på den
tiden gränslös smärta, men i det stora hela ha
de visat sig vara öfvergående, och denna rörel-
ses sköna förespeglningar om varma sympatier
från allmänhetens sida ha småningom blifvit
förverkligade.

Hvad angår de med dessa nya sociala idéer
förenade praktiska ärenden af hvarjehanda slag,
har aldrig min håg legat ditåt, men däremot
så mycket mera varit riktad på det inre stora
lifsproblemet, hvars lösning dock ej kan tänkas
ske utan i förening med det omslag i opinionen,
som sedermera inträdt, och hvartill jag visserli-
gen i mån af krafter och förmåga sökt bidraga.

På tal om det väsentliga i kvinnans fordrin-
gar föres ovillkorligen tanken till *henne*, jag
menar den nyligen bortgångna ädla kvinnan,
den ofvannämnda vännen, skriftställarinnan S.
L—d Adlersparre, hos hvilken för denna rö-
relsens framsteg allmänheten står i tacksamhets-
skuld, och på hvars blomsterhöjda kista äfven
dens hand, som skrifver detta, fått nedläggas en
tacksamhetens krans.

En ytterligare gärd i detta afscende till hen-
nes minne, en krans af sådant slag, som kanske
skall visa sig kunna trotsa vinterns snö, torde
de bland Iduns kära läsarinor, som i jul öppna
kalendern *Svea*, finna på dess blad, nämligen
några ur hjärtat gångna toner från min lyra.

Innan jag avslutar dessa rader, kan jag ej
motstå frestelsen att omnämna en liten episod,
som står i ett visst samband med — mina
öden. Den daterar sig från i går, från i sön-
dags, från en af mina sedvanliga spatserturer
bland det besjungna *Fiskartorpets* intagande
omgifningar, hvilka ju hafva det företrädet
bland alla Östermalms angränsande parker att
i mångt och mycket — särskildt en sådan dag
med dess folklif — erinra om *Djurgården* och
dess för stockholmare så lockande sköna nejder.

Men vid *Sturevägen* står det ej — lyckligt-
vis för mig! — föreskrifvet såsom, med rätta,
t. ex. vid *Skansen* och så många andra ställen:
»Hundar få ej medtagas». Jag var ute för-
nämligast för att skaffa litet välbehöflig för-
ströelse åt — icke blott som vanligt en i
sender, utan för ovanlighetens skull — båda
två mina små lurfviga följeslagare, bägge ly-
dande det för mig från långt tillbaka så kära
namnet *Jane* — *Jane blondin*, *Jane brunett*.

Vid sådana undantagstillfällen pläga de små
vackra djuren alltid tillvinna sig bland såväl
yngre som äldre lustvandrare i det gröna den
lifligaste uppmärksamhet. Så skedde äfven nu.
En städad medlem af en arbetarefamilj, som
lägrat sig under ett träd därute, närmade sig
nu ängsslutningen, där jag stannat ett ögon-
blick bland björk och ek för att betrakta en
utsikt; han hälsade höffigt, och böjande sig
därpå ned, klappade han mina små älsklingar,
sägande som för sig själf: »Små snälla barn,
det där.» »Ja,» tänkte jag, rörd, i mitt sinne
och räckte fram min hand till tack åt den
främmande mannen — »ja, riktigt små snälla
barn.» — Någon gång torde jag väl också
kanhända med *Ouidas Puck* eller *Pierre Lotis*
genialiska *Deux chattes* för ögonen komma att
teckna *deras* »lifs historia», hvartill åtskilliga
de näpnaste smådrag af framträdande olikhet
i lynne och karaktär hos dessa »små barn»
särskildt inbjuda mig.

Lotten von Kræmer.

Säg, har du märkt?...

Säg, har du märkt, vid öppna fön-
sterkarmar,
när utanför en yster barnflock larmar
och lärkan sjunger sina visor gladt,
hur dock din själ, fast höljd i sorgens
natt,
mot ljusa rynder sträcker sina armar
från dyster graf, som gömt din bästa
skatt?

Säg, har du märkt, när du en vän
begråter,

hvars like aldrig dig skall skänkas åter,
hur dock en ljusning midt i mörkret röjs,
hur öfver dödens skuggor blicken höjs,
blott hoppets vinge du ej sjunka låter,
blott viljans stål för ödets slag ej böjs?

Säg, har du märkt, när den, som bland
de kära

dig kärast var, gått bort, hur dock helt
nära

han tyckes dig, hur klart du ser hans
bild,

hur dock hans ande ej är från dig skild,
men upp mot skyn dig i sin famn tycks
bära,

som dagen ljus, som natten huld och
mild?

Lotten von Kræmer.

En öfverraskning.

Skiss för Idun

af

Georges Morny.

Det var fullt med folk på 3-båten till *Vaxholm*;
man trängdes och knuffades för att komma
upp på akterdäck och sökte göra sig så liten
som möjligt på sin knappt tillmätta plats.

Där kom kunglig sekter *Nyberg* i sista minu-
ten. — Fru *Grön* nickade helt vänligt till honom
och gjorde ett tecken, att där fanns plats bredvid
henne; bara de kunde få tjocke assessor *Arvids-
son* att maka åt sig en smula.

Kunglig sektern följde gladt denna anvisning
och låtsades ej märka assessorns vresiga min öfver
att denne fått förpassa sina paket under soffan.

»Hvart bär det af för lilla frun? — Jaså, det
var sant, er man berättade ju härom dagen, att
ni hyrt på *Vaxholm* i sommar. Hur trifs ni
därute?»

»Alldeles utmärkt, där är så vackert och luften
är så hälsosam för barnen. — Törs jag fråga,
hvart kunglig sektern styr kosan.»

»Jag skall ut till *Lindnäs* och hälsa på min
fästnö. — Jag tänker öfverraska henne.» Han
smålog vid tanken på, huru glad hon skulle blifva.

»Jaså, hon vet inte om, att ni kommer —
Ja-a, det blir nog angenämt, fastän jag för min
enskilda del hyser en viss respekt för alla öfver-
raskningar; de kunna så lätt sluta som en miss-
räkning.»

»Huru så?» Kunglig sekterns röst lät helt för-
vånad, och han trefvade i sin rockficka efter ett
litet etui, som låg där och var ämnadt att höja
öfverraskningens glädje.

»Ja, ser ni, jag har själf en gång ställt till en
sådan där liten surprise, och jag misslyckades då
totalt.» — Fru *Grön* smålog ironiskt.

»Det får ni lof att berätta om, fru *Grön*, så
att jag, om jag nu delar ert öde, åtminstone är
en liten smula förberedd.»

Af Klådes, Stickulle och Ull
tillverkas alla slags Herr- o. Damtyger samt Konst-
väfnader i starka och vackra kvalitéer.

uti
Norrköpings Ullspinneri
Slöjdgatan 7, Sthlm, Allm. t. 70 96.

Billiga arbetslöner: Klädninnstyg, 8—9 kv. br., pr
mtr kr. 1,20, Kostym- o. Kapptyg 1,75, Filtar 3 å 5 kr.
Vile afhämtas! Kem. tvätt o. färgning emott.

»Nåja, om det kan lända er till någon nytta, så skall jag gärna tala om det. Det är nu redan nio, nej, vänta, låt mig se, det blir tio år i höst. Gud vet, hvart tiden tar vägen. Vi voro nygifva, och jag hade under sommaren besökt mina föräldrar nere i Blekingstrakten. Min hemresa var bestämd till den första september, men hvar jag nu fick den idén ifrån: det föll mig på en gång in, att jag skulle resa dagen förut och öfverraska min man. Mina föräldrar funno det visserligen en smula barnsligt och smålogo vid afskedet åt min ifver, att jag inte kunde vänta en dag till. Självt kände jag mig nervös, som om jag företagit någonting ytterst viktigt, och under hela resan tänkte jag bara på, hurudant vårt möte skulle blifva; min mans öfverraskning — och glädje!

Båten skulle anlända till Stockholm klockan 10 på morgonen. Det var just den tid min man åt frukost. Så skulle jag försöka hinna hem, innan han slutat läsa tidningarna och sin morgonpost. Hela natten låg jag vaken och oroade mig öfver, att båten på något sätt skulle blifva fördröjd, så att jag inte skulle kunna träffa honom, det tycktes mig som en förfärlig misräkning, och när jag äntligen satt i droskan och åkte hem i skarpt traf, hade jag den häftigaste hjärtklappning. Tänk, om han redan hunnit gå ut!

Jag stannade utanför vår port klockan tjuvminuter öfver tio och halfsprang de tre trapporna upp för — Utanför dörren måste jag stanna en stund för att hämta andan, innan jag förmodade ringa —

Sakta tryckte jag på knappen. Tänk, om han själf skulle öppna; o, hvad mitt hjärta dunkade!

Men hvad betydde det! Ingen öppnade. Jag väntade en, två, tre minuter. Han hade väl redan gått och äfven madamen som passade upp — Jag hade gråten i halsen.

Så försökte jag ringa en gång till, — denna gång häftigt och ihållande. — Äntligen hördes steg i tamburen.

Det var kontorspojken, som kom och öppnade, han hade nyss kommit upp köksvägen med några saker från kontoret. Han gjorde stora ögon, då han fick se mig.

»Nej se, kors är det frun!»

»Visst är det jag, Axel,» svarade jag, »är grosshandlarn hemma?»

»Ja, det är han.»

»Nå, hur står det till här?»

»Inte annat än bra, det ja vet, goa frun.»

»Axel får gå ner och hämta min koffert och betala åkarn, se där. Är grosshandlarn inne i sitt rum?»

»Han ligger ännu.»

»Hvad säger Axel, han är väl aldrig sjuk?»

»Nej, inte det jag vet, goa frun. Men han sa' te mig, att vi skulle ner och möta frun först i morgon — det var kanske något misstag.»

»Nej, visst inte, men jag ville öfverraska grosshandlarn. Ja, gå nu och styr om kofferten.» — Han gick, och jag smög mig på tå genom salen och min mans rum fram till sängkammardörren.

Jag knackade sakta på — —

»Hvem tusan är det nu igen,» röt en barsk stämma därifrån; »jag har ju sagt Axel, att jag inte vill bli störd.»

Hu då, jag blef riktigt kuslig till mods, men dristade mig ändå att öppna dörren och stiga in.

»Det är inte Axel, det är jag.»

»Hvad i all världen — är det du? Hvad har då hänt?» Han satte sig upp i sängen med den lifligaste förskräckelse målad i sitt ansikte.

»Ingenting, käre Edvard, jag ville — bara — öfverraska dig.»

»Men du skulle ju komma först i morgon!»

»Ja, men nu är jag här — i dag — och jag hoppas att — du inte är ledsen därför.» Jag kunde med möda tillbakahålla mina tårar, och jag kände mig som isad af detta emottagande, så olika allt hvad jag tänkt mig.

»Ah, se så, prata nu inte nonsens, gumman lilla, utan kom vackert och hälsa. Naturligtvis är jag glad åt att ha dig här igen, fastän jag finner det ledsamt, att ingenting är i ordning för dig, och att jag inte var nere vid båten och mötte dig — — Och så var det ett sådant fasligt nattsudd ute på Hasselbacken i går kväll, och jag har sådana gemena kopparslagare. Kan du tänka dig, gumman lilla, att just för en stund sedan, när jag vaknade, var jag glad åt, att du inte skulle komma förrän i morgon, så att jag skulle hinna krya till mig!»

Kunglig sektern brast ut i skratt.

»Nej, vet ni, fru Grön, det var verkligen för lustigt.»

»Ni skrattar, men det gjorde inte jag. Där var nu hela min öfverraskning och hans glädje.

Ja, vet kunglig sektern, under hela mitt åkten-

skap har jag aldrig känt mig så besynnerligt främmande för min man, som just den dagen. Jag kunde omöjligt komma i stämning. Den tanken plågade mig hela tiden, att vi människor, äfven i våra allra intimaste förhållanden, spela en viss komedi för hvarandra, och att vi behöfva förberedelsestid för att sätta oss in i vår roll. Ja, och sedan dess har jag alltid varit rädd för sådana där öfverraskningar.»

»Ja, ja, ni har nog inte så orätt i hvad ni säger, fru Grön. Er historia har satt ner mitt mod en smula, ty om min fästmo nu bara ser förvånad eller skrämnd ut, så blir det verkligen en misräkning.»

»Ah, låt nu inte förstöra ert goda humör. Ni kan ju hafva bättre lycka än jag.»

»Ser ni, fru Grön, där skymtar man redan bryggan och där är folk nere. Tänk, om min fästmo — — Nej, jag vill ingenting hoppas.»

»Seså, min historia har gjort er skeptisk, tror jag. Det var ju dumt.»

»Vet ni, fru Grön, det är allt hon ändå, den där damen i ljusblåa klädningen.»

»Och hvita hatten och röd parasoll?»

»Ja just, det är hon. — Nu har hon redan känt igen mig; hon viftar med parasollen.»

Kunglig sektern lyfte strålände på hatten. — »Och svärfar står där uppe vid vägen, manne de vänta främmande.»

»Kanske just er!» Fru Grön smålog, — »det här blir nog ingen misräkning.»

Ångbåten lade till. Den unga flickan kom helt strålände sin fästman till mötes.

»Att du verkligen kom, Karl! Jag var så säker därpå, att jag höll vad med pappa. — Han trodde, att du skulle hinna hem från din resa först i morgon, men jag kände på mig aldeles tydligt, att du skulle komma i dag. — Hädanefter blir jag teosof.»

»Och du är glad däråt?»

»Så dumt du kan fråga, Karl!» Hon fattade lifligt hans arm.

»Vänta, jag skall blott säga farväl till min reskamrat.»

»Adjö, fru Grön, tack för angenämt sällskap och lycklig resa.»

»Adjö, kunglig sektern. Jag gratulerar. Det var bestämdt teosofin, som hjälpte er; den fanns tyvärr inte på min tid.»

Båten lade ut igen, och fru Grön hörde den unga flickan skalkaktigt säga:

»Kom nu och trösta stackars pappa öfver hans misräkning. Det retar honom alltid så obeskrifligt att förlora ett vad.»

Fru Grön suckade lätt. Det gick väl an, när det bara var svärfar, som fick vidkännas misräkningen.

En vandring genom Kvinnornas utställning i Köpenhamn.

Från Iduns specielle referent.

(Slut fr. föreg. nr.)

Till vänster i salen ligger äfvenledes Norge, som icke synes vara på något utmärkt sätt representeradt. Mesta uppmärksamheten där ådrager sig en sängskärm, af utställarinnan värderad till 500 kr. — troligen en nolla för mycket. Midtelpartiet är fint måladt med röda nyponblommor på ljusbrunt läder, men den snidade ramen af ljusgult fernissadt trä var något af det klumpigaste man kunde få se. Broderier, hälsöm, pälsverk och arbeten i utskuret trä och pressadt läder förekommo i denna afdelning. Portmonnärer af sistnämnda material syntes goda, men portföljerna voro simpla och illa arbetade.

Alldeles intill Norge är Grönlandsrummet beläget, hvars fondvägg föreställer ett mörkblått haf med därå simmande isberg och mellan dessa några roende grönländare i kajak. Nedanför denna tafla sitter på golfvet den lilla grönländska Magdalene, sömmande på ett par skor, och småmyser mot

främlingen. Hon är klädd i tröja och vida mamelucker samt röda saffiansstöfflar och ett bjärt rött band viradt om den högt uppstående hårknuten. En nedhängande pärlkrage omsluter halsen. Hon synes vara ett af utställningens mest uppmärksammade föremål, och en tät ring af skådelystna omgifver städse det grönländska rummet, så att en kordong måst spännas till skydd för sakerna därinom. Dessa utgöras för det mesta af skinnvaror och grönländsdräkter, tillverkade nästan uteslutande af sälhundens skinn, delvis beredt och färgadt.

Väfnader förekomma där ej. Ett plagg att bära närmast kroppen, som vi skulle vilja benämna skjorta, förevisades. Det och alla liknande plagg tillverkas af hvalfisksens och sälhundens tarmar och sammansys med fina strängar, tillverkade af samma material. Skjortan var till salu och värderades till 20 kr. Jag tänkte på d:r Hazelius och önskade honom hjärtligt förmånen af dess ägande. Nå och stundom tråd att sy med erhålla grönländarne från Danmark, men skinnen färga och bereda de själfva, och vid syendet använda de i stället för sax »ulimik», en liten hvass knif, som ser ut som en rullknif i miniatyr. Magdalene handterade sin »ulimik» fermt och behändigt.

Det var skönt att från den tranluktande grönländska afdelningen få draga öfver till den isländska med dess vackra smycken, broderier, väfnader och dyrbara pälsverk. O, de ejderdunstäckena! kan någonting i världen jämföras med deras mjuka, lätta, varma smidighet. Men så äro de också dyrbara att anskaffa och nyttjas mest till kungliga presenter. Öfver den isländska utställningen ligger en viss dyster högtidlighet. Framför densamma står en vaxfigur, iklädd den isländska kvinnliga högtidsdräkten — guldbroderad svart klädning, mörkgrön sammetsmantel med hermelinbård, hög hvit mössa af linong med guldband om pannan och en därifrån nedhängande skir slöja, en dräkt hvilken aflockar hvarje besökande ett utrop af beundran.

Som motsats till denna prakt sitter i närmaste afdelning en nationalklädd bondgumma från Vejle, representant för en numera inom gamla Danmark nästan utdöd kvinnoindustri, sysselsatt med att af sin hembygds lera forma små fat och kannor till salu åt den skådelystna hop, som ständigt omgifver hennes plats. Hennes mun är lika flitig som hennes fingrar, men hvad hon säger förstår ingen, ty hon talar »jydsk». Självt synes hon snarare böra räknas till den kulturhistoriska än till den industriella afdelningen.

Vi hafva vidare monter, inneslutande alla möjliga industrialster, väfnader, halsdukar, hattar, klädningar, trikåvaror, paraplyer och parasoller, mästerverk af broderier, damlinnen och knypplingar, läderplastik m. m., allt tillverkad uteslutande af kvinnlig hand. Likaledes flere omgångar herrkläder och skomakerier samt allehanda pälsvaror. Konstgjorda blommor och »kunstige Tænder» sida vid sida. De senare förskrifvande sig från tandläkare Marie Detlefsens »etablissement». Ett öfverflöd af dockor och »Dukkeboliger» har äfven utställningen att uppvisa. Märkvärdigt nog tycktes de små flickorna och de unga herrarne hysa lika stort intresse för dessa föremål. Där var alltid en tät ring af herrar lägrad kring dockskåpen. En dylik »Dukkebolig», uppde-

Medio af september öppna vi
Utställning och Försäljning

af vår nya Väf- och Stickmaskin
21 B Drottninggatan 21 B

Aktiebolaget
Per Perssons Väf- & Stickmaskin
Begär priskurant!

Tandläkare C. O. Kochs tandpasta Floriline och rekommenderas såsom de bästa och tillförlitligaste preparat för tändernas och munnsrensning. Säljas hos de flesta bok- och parfymhandlande i riket samt i parti med hög rabatt hos Carl G. Leth, Drottninggatan 44, Stockholm, samt hos tandläkare C. O. Koch, Linköping.

lad i 7 möblerade rum och kök, stod att få köpa för 325 kr. En ung officersaspirant stod länge där framför och fingrade på alla föremålen. Jag gick omkring för att se, om han hade mustacher. Ja, ganska riktigt, de voro försvarligt långa. Fanns där ring på fingret? Nej! Hvad i all världen ville han då med skåpet? Det var af rent sakligt intresse förmodar jag, ty icke kan man antaga, att han ärnade skänka det till sin lilla syster.

På gallerierna synas kvinnoarbeten från alla slags yrken, äfven sådana hvilka man hittills tänkt sig ensamt förbehållna åt männen. Sålunda finnas där en kvinnlig repslagare, en dito låssmed — utställare af dyrkfria lås — en urmakare, flere guldsmeder, kopparslagare, målare, ett par möbelsnickare och naturligtvis flere tapetserare samt en kvinnlig konservator, exponerande uppstoppade fåglar och andra djur. Af snickarmästare Marie Horsbøls tillverkningar är för kronprinsessans räkning inköpt ett särdeles vackert skåp. — Men det är nästan omöjligt att taga kännedom om allt det myckna, som här finnes att se och beundra, än mindre att beskrifva det. Den som vill se och lära, bör själf komma hit och studera. Det lönar mödan för våra damer.

* * *

Inom den *kulturhistoriska* utställningen väckes nästan det största intresset af porträtten. Trehundra sådana finnas. Kungliga damer från forntid och nutid, författarinnor och skådespelerskor — däribland ett par utmärkta porträtt af fru Heiberg — adelsfruar, kvinnor af medelklassen, som spelat en roll i sitt lands historia, vare sig genom egna bedrifter eller i egenskap af hustrur eller mödrar till berömda män, med flere. En rikhaltig samling historiska dräkter från alla tider och alla klasser, däribland en hel montre med skor, vackra smycken och pretiosa, intressanta handskrifter, naiva födelsedagsgratulationer, silhuetter, miniatyrporträtt på elfenben och porslin af utsökt finhet, juvelskrin och svampdosor — allt finnes och förtjänar studium, men låter föga intressant, då det endast summariskt uppräknas. En särskild uppmärksamhet tilldrager sig de *sömmade* taflorna, porträtter och landskap, sydda med hår och silke, delvis så mästerligt utförda, att man stannar i häpen beundran inför skickligheten och tålmodet hos förflutna tiders kvinnor. Äfven andra märkliga broderier finnas där, isynnerhet eldskärmar i stor mängd med jaktscener och blomsterstycken, tapeter och kyrkoprydnader, spetsar i Hedebosömnad och andra fina broderier.

Skola, hygien och filantropi hafva sina särskilda afdelningar. Likaså litteraturen, som i lärummet representeras af flere skandinaviska författarinnors verk från forntid och nutid, dock ej så rikhaltigt som man skulle önska. Men inbjudningen till deltagande häri utgick så sent, att denna afdelning af utställningen minst af alla kunnat nöjaktigt ordnas. Det lilla rummet är icke mycket besökt.

Då man kan förutsätta, att skolafdelningen har sitt största intresse för fackmän, och vi nyss i Sverige fördjupat oss i dessa frågor på det stora skandinaviska mötet här, så förbigå vi skildringen af densamma. För vår del fäste vi oss mest, under öfvermåttet af trötthet, vid den omständigheten, att de förträffliga skolbänkarne och pulpe-

terna voro konstruerade af en kvinnlig snickare, fröken Christensen.

I hygienska afdelningen, där en diakonissa går omkring, vänligt upplysande och och förklarande, finnas bland annat mönstergiltiga och — jag höll på att säga inbjudande sjuksängar, med en praktisk mekanism för den sjukes flyttande och ett dito till sängen hörande bord, ställbart i alla möjliga riktningar. En tandläkarinna, fröken Kiöldrup, visar så föga skonsamhet för de besökandes nerver, att hon utställer allt hvad som hör till en tandläkares verksamhet — den infama stolen med hufvudstödet icke förglömmas — med en doft af pepparmynt öfver tänger och stiletter, gommar och löständer. Lärerika och sevärda artiklar för barnvård finnas äfven.

I den lika så allvarliga filantropiska afdelningen bli dock synerna mera trösterika. Där finnas små miniatyrmodeller af alla möjliga välgörenhetsinrättningar med deras små och stora innevånare, både verkliga och tänkta. Först och främst diakonistiftelsens vackra och storartade byggnader med planteringar omkring. Kronprinsessan Louises asyl har lyftat af sitt tak, så att man kan se ned i alla rummen, där de sötaste små asylbarn sitta vid skolbordet eller i matsalen, tumla om i lek eller tvättas och påklädas af sköterskor.

Afbildningen af en hushållsskola för tjänsteflickor visar sig lika genomskinlig, och man ser de halfvuxna bondflickorna sysselsatta med allehanda husliga bestyr. I köket kokas, i andra rum tvättas, manglas, strykes o. s. v. Dessutom kan man här få se en mängd nyttiga ting, tillverkade af barnen i de talrika asylerna, glädjas åt välgörenhetens resultat och hoppas på ett kommande lyckligare släkte.

* * *

Efter detta samvetsgranna skärskådande af utställningens arbetsamma sida tror jag vi ha rätt att spatsera ned i restaurationen och styrka oss med en måltid. Med restaurationen menas *köket* — »den mest intressanta afdelningen» — som en af de större tidningarnas korrespondenter lär ha kallat den. Medan de steka vår biff, taga vi platsen i skärskådande. Ja, kök finnas här nu egentligen tre stycken. Först det forntida, gammaldags köket, sådant som farmor och mormor hade det, med en tegelspis och en trefot att sätta grytan på. Hu! hvad det ser dystert och obekvämt ut därinne. Gjutna grytor och pannor, svarta af sot, med en enda liten blankskurad fläck på främre sidan. Ett groft plankbord, på hvilket stå senapskvarken med sin kula, mangelbrädet och den stora messingsljusstaken med talgljuset uti och den stora ljussaxen liggande bredvid. Men hvad är det? — En bok här! Jo, ganska riktigt, en kokbok. Vi slå upp titelbladet. Den bär årtalet 1821 och är författad af jomfrue Christiane Rosen samt kallas af henne: »Oeconomisk Husholdnings Bog». Ja, biffen därborta får vänta — vi måste läsa det högst tänkvärda företalet, så lydande: »Ingen Syssel tillbringer det kvindelige Kjon saa varig en Lycke, som tidligen at beskæftige sig med Husholdningen, hvarved Tilböielighed til Flid, Dugelighed og Ordentlighed erhverves, der danne den kvindelige Ungdom til sindrige og duelige Mennesker.»

Tack jomfrue Rosen! Det var bra sagdt. På andra sidan om serveringsrummet lig-

ger det moderna köket med sina olika stek- och bakugnar, delvis uppvärmda genom gas, sina skinande kopparkärl, sitt lilla fina kryddskåp, uppsättningen af slevvar skedar och spadar i delikat blåhvitt porslin med flere sinnrika och nyttiga redskap.

Men pärilan bland kök är dock det engelska eller, som det här i katalogen kallas, »Spisestuekjökken», det vill säga, familjens matsal är inrangerad i köket, såsom det flerstädes brukas i England och Amerika. *Framtidsköket* skulle vi vilja kalla denna idealiska plats. All kokning där sker vid gas (snart väl vid elektricitet), så att sot och aska är man befriad ifrån. Den smula matos, som uppstår, försvinner i ett ögonblick, genom upphängande af luftväxlingsapparaten i fönstret. Allt där är bekvämt och tillhands. Man skalar potatis och putsar knifvar med små maskiner. Köksattiraljen breder ut sig så litet som möjligt och lämnar god plats åt det stora matbordet i midten af rummet. En antik skänk upptager ena hörnet. På densamma har den blanka kaffepannan sin plats. Ett särskildt serveringsbord för teservisen står bredvid. Fönstren äro infattade af murgrönsrankor, och bredvid tvättbordet och den blanka vattenledningskranen hänga fyra eller fem olika handdukar, hvar och en för sitt särskilda ändamål. Att det var ett förtjusande kök, måste alla enas om.

Nu gå vi då med godt samvete och taga vår biff samt därefter jordgubbar med grädde, hvilket tillika med många andra ting serveras på utställningen. Kaffe naturligtvis och af yppersta sort. Det är den för alla Tivolibesökande bekanta fru Nimb, som besörjer all servering å utställningen, och hon gör det utmärkt.

* * *

Det skulle vara orätt att vid ett besök i kvinnornas utställning gå förbi det hus, där de fria konstutställningarna äga rum och där nu Danmarks kvinnliga konst exponeras. De dagar vi uppehölo oss i Köpenhamn var denna lokal stängd för allmänheten i anseende till omflyttning af taflorna, men genom välvillig bemödning erhöilo vi inträde en bakväg. De utställda taflornas antal utgör enligt katalogen 301, hvaraf 67 representera döda konstnärinnor, såsom en historisk inledning. Den äldsta konstnärinnan är Johanne Fosie född 1726, dotter af en kopparstickare och lärare i teckning för sjökadetterna. Hon var först fadrens talangfullaste elev, men öfvergick honom sedan vida i skicklighet. Det synes vara en lycklig tanke att samtidigt framställa ett urval af olika tiders målningar. För den verkligt intresserade belyser det utvecklingsgången såväl i uppfattning som färgsammansättning. Främst i utställarnes rad står fröken Bertha Wegman såväl genom sin glänsande talang, som genom sin olikartade och mångfaldiga produktion. Ej mindre än 30 stycken finnas af henne inlämnade, däribland flere utmärkta herrporträtt. Fru Ancher är ju både känd och erkänd förut, så att de 12 taflor hon här utställer endast befästa hennes rykte som stor målarinna. Af fröken Krebs finnas äfven goda stycken, särdeles som porträttmålarinna synes hon komma att i framtiden intaga en framstående plats. I det hela upptaga porträtterna och blomstermålningarna en stor del af utställningen. Augusta Dohlman och fröken Christensen äro väl de mest framstående inom det senare slaget af

målning. Landskapsstyckena äro däremot ringa till antal. En tafla af fröken Elise Hansen, föreställande ett strandparti med sjöfåglar, var af särdeles lefvande verkan. I den lilla svenska afdelningen igenkänner man med glädje taflor af frökarna Keyser och Jolin, friherrinnan Sparre, fröken Grubb m. fl. Fröken Ottilia Adalborgs blomsteralfabet har blifvit starkt beundradt.

Vi afsluta vår lilla résumé öfver kvinnotställningen med att instämma i den vackra sång, som sjöngs vi invigningsfesten.

Saa bring da Lys og Lykke,
Du Dag for Kvindens Værk!
Paa Fremtids Grund vi bygge,
Det gjør os Foden stærk:
Vi veed, at sjeldent vinder
Den Slægt, som Maalet saa.
Men Evner har vi Kvinder,
Og Fremskridt tror vi paa!

Aug.

Ur notisboken.

Kronprinsessans hälsotillstånd. Af det senaste meddelandet därom har man dragit den slutsatsen, att de senaste dagarne medfört försämring i kronprinsessans hälsotillstånd. Detta lär dock ej vara fallet, utan kronprinsessans befinnande har under sommaren och hösten varit i hufvudsak oförändradt. Den katarr, hvaraf hon fortfarande besväras, torde emellertid äfven till den nu stundande vintern nödvändiggöra vistelse i sydligare klimat.

Kristina Nilssons fiol, på hvilken hon spelade i sin barndom och då hon vid 14 års ålder upptogs å Ljunby marknad, har i dessa dagar af Kristina Nilsson blifvit skänkt till Nordiska museet. Fiolen har såsom ett dyrbart minne följt henne och haft sin plats på ett sammetsbyende i hennes salonger. Vid sin senaste resa till Vexjö medtog hon den för att öfverlämnas till Nordiska museet, hvilket nu skett genom häradshöfding J. Nilsson. Fiolen förvaras och förevisas i museets historiska afdelning i nr 79 Drottninggatan.

Linnés dotter. På Vaksala kyrkogård utom Upsala finnes en gammal vanvårdad graf. I många år hade den varit öfverlämnad åt glömskan och skulle säkerligen förblifva så för all framtid, om icke några gamla församlingsbor erinrat sig, att den gömmer stoftet af den store Linnés dotter, Sara Kristina Duse. Åtgärder torde nu komma att vidtagas för att sätta grafven i ett värdigt skick. Sara Kristina Duse var född 1751, gift med kapten H. H. Duse och bosatt på Grånby i Vaksala. Hon afled 1835.

Doktor Karolina Widerström, vår välkända kvinnliga läkare, har nu återkommit till hufvudstaden och återupptagit sin praktik betydligt tidigare i år än något annat år.

Teater och musik.

Kungl. operan uppförde i fredags »Romeo och Julia», hvarvid fröken *Petrini* gjorde sitt återinträde i den kvinnliga titelrollen. Om man ock måhända skulle önska något mera värme och glöd hos denna Julias representant, så visade oss dock fröken *Petrini* så många goda egenskaper såväl i sin sång som i sitt spel, att man med skäl kan vänta, att hon med framgång skall fylla sin plats vid vår operascen. I vokalt hänseende har hon alldeles gifvet gått framåt, och hennes spel har nog också vunnit i uppfattning och afrundning. Då hon därjämte som bekant äger ett dajeligt yttre, har hon ju goda betingelser att kunna förvärfva sig en stadig gunst hos publiken. — Hr *Ödmann* hade som Romeo en förträfflig afton. De båda titelrollernas innehafvare

blefvo ock föremål för den fullsatta salongens lifliga och välförtjänta bifall. Bland de öfriga torde särskildt böra nämnas fröken *Karlsohn* samt hrr *Lundqvist*, *Sellergren* och *Söderman*.

På söndagen gafs »På Sicilien» och »Pajazzo», i hvilken senare opera fröken *Petrini* likaledes uppträdde med god framgång som Nedda. Största intresset knöt sig dock denna afton vid den italienske tenoren *Frederico Morello*, hvilken denna afton började ett, som det säges, längre gästspel vid k. operan. I *Canios* parti har sångaren föga tillfälle att visa, hvad han förmår i vokalt hänseende. Men äfven här märkte man väl, att han förfogar öfver en klangfull lyrisk tenorstämma, som nog torde kunna göra sig gällande i vida mera betydande partier. Men hvad man alldeles bestämdt fick klart för sig, var att cavaliere *Morello* besitter en skådespelaretalang, sådan man ej i allmänhet är van att finna å vår k. operascen. Den svartsjuka och hånande själfironi, *Canios* representant har att framställa, fingo ett förträffligt, ja gripande uttryck. Hr *M.* blef ock föremål för den fulltaliga publikens entusiastiska bifall och inropades flere gånger. Intressant skall emellertid bli att få se och höra den främmande gästen i någon mera betydande uppgift. — Hrr *Söderman*, *Lundmark* och *Johanson*, hvilken senare för första gången utförde *Silvias* parti, voro bra i sina resp. roller. — Operan gafs änyo i tisdags med samma framgång. Denna föreställning bevisades af konungen samt prinsarne Carl och Eugen. Vid konungens inträde uppspelades folksången, som publiken stående åhörde.

Vasateatern inledde i lördags sin nya säsong under den med stora förväntningar motsädda *Ranftska* regien med ett program, som på sätt och vis väl får anses typiskt för hvad teatern under den nya ledningen ämnar bjuda. Först alltså det moderna högre skådespelet — representeradt visserligen denna gång af endast en liten enakts smakbit, den unge norske författaren *Gabriel Finnes* »Ugglan». Om ock denna smakbit ej gärna kan inrangeras bland den sceniska diktningens gedignare rätter, var den likväl efter kända symbolistiska recept rätt skickligt uppstufvad å la *Ibsen* och *Mæterlinck*. Hr *Finnes* bekantskap kunde man både göra och försaka, därför att han, rätt räknadt, var bra litet »sig själf», men nu gaf hans stycke dock tillfälle åt det värderade konstnärsparet, på hvilket *Vasateatern* inom det högre dramat för den närmare framtiden kommer att stöda: fru *Håkanson* och herr *Svennberg*, att utveckla några af de bästa sidorna af sin gedigna konst, liksom åt publiken att hälsa de efterlängtnade hjärtligen välkomna såsom ändtligen fast bundna vid en hufvudstads-scen.

Härefter representerades den lättare konst, hvilken framdeles, liksom tillföre, torde kunna påräkna huld å *Vasateatern* jämsides med allvarigare diktverk, af ett uppsluppet franskt lustspel, »*Maskeraden*» af *Bisson* och *Carré*. Detta spirituella tokeri framfördes med den medryckande fart och flytande samspel, för hvilka herr *Ranfts* sällskap åtnjuter stadgad erkännande. Dess på detta område allra bästa krafter voro ock i elden. Fröken *Rustan* var helt enkelt briljant som en kavat, något mognad parisisk borgarfru, och hr *Eliasons* lugna komik kom ypperligt till sin rätt hos hennes beskedlige, oskyldigt misstänkte och kujonerade äkta man. Hrr *Alb. Ranft* och *de Wahl* företrädde med all önskvärd verve den yngre och lefnadslustigare manliga Parisergenerationen, under det fru *Eliason* med skålmskt pikanteri mot »das ewig weibliche» länkade deras något intrasslade banor.

Skratsuccé'n var fullständig, och i ett som allt bör *Vasateaterns* start kunna betecknas som lofvande och lyckosam.

Far.

Skiss för Idun af

Elin Ameen.

(Forts.)

Fader- och moderlös och utan syskon och anförvanter äktade han henne, och från den dag hon bar hans namn, ville han för henne bli allt, ersätta allt — hon skulle vara endast hans och ingen annans.

Hon kunde lofva det, fastän det förde tårarne upp till hennes ögon — hvilka af

dem skulle väl ställa sig i hennes väg? Mor — hvar fanns väl hon, om hon ens ännu lefde? Bröder — hvad visste hon och de om hvarandra — systrar — den ena, den fallna, hade alltid hållit sig från dem, hon begärde själf blott att bli lämnad i fred — den andra, som tjänade, hade *Ingrid* ej sett mer än två gånger på alla dessa år. Hon var för resten en bra flicka, och *Ingrid* skulle skriva till henne och säga henne allt, hon skulle nog förstå det och endast glädjas åt systemens lycka. Och så far — ja, stackars far — men han blef slöare och slappare för hvar dag, han skulle inte förstå så noga, att de blygdes för honom, och i alla fall var far inte pockande eller efterhängsen — han skulle inte tränga sig på dem — hon skulle nog hitta på något sätt att hjälpa honom ändå, inte alldeles förlora honom ur sikte.

Dagen före bröllopsdagen kom *Sterner* på förmiddagen upp i ett ärende till *Ingrid*. Hon var inte hemma och väntades ej förrän mot klockan sex på eftermiddagen. Hvar var hon då? Hon hade ju inte haft tid att gå ut med honom dagen förut! De ville först inte fram med det, men måste till sist omtala, att hon gått till bondgården för att säga farväl åt sin far. Hon hade åkt dit med bondens hustru, som varit inne i staden, men hon tänkte gå hem.

Sterners ansikte mörknade, men han aflägsnade sig utan att ha sagt något vidare. På eftermiddagen gick han för att möta henne. Det var en af de första dagarna i april med en stark förkänning af vår i luften. Det doftade af fuktig mossa och barr från skogen, genom hvilken landsvägen drog fram i slingrande bukter. Fåglarne kvitterade och pepo, och solen stod ännu högt på himlen.

Han mötte henne ungefär halfvägs mellan bondgården och staden. Hon gick långsamt och plockade emellanåt vintergrönt och blåsippor i knopp från dikeskanten. När hon såg *Sterner*, stod hon först alldeles stilla, men därefter sprang hon med ett utrop af glad öfverraskning mot honom. Han såg, att hon hade gråtit, ty hennes ögon voro röda och kinderna flammiga, men ingen af dem sade något om, hvar hon varit. Hon tog hans arm och pratade gladt med honom under hela vägen hem, fastän hon emellanåt vände bort sitt hufvud, på det han ej skulle se de tårar, som ännu ville tränga sig fram i ögonen, när hon tänkte på, hvarifrån hon kom denna soliga vårförmiddag.

När moster *Hanna* satte krona och slöja på brudens lockiga hufvud, var det ett par mycket sorgsna, tankfulla ögon, som blickade upp till henne.

»Moster», sade *Ingrid* sakta och tog den gamlas hand, som hon lade mot sin kind, »moster, lofva mig att inte förlora far alldeles ur sikte — och att låta mig veta, om han lider nöd.»

Brudparet med sitt lilla följe af bröllopsgäster stannade framför kyrkan och steg ur vagnarne. Där hade samlat sig mycket folk, som polisen måste tränga undan för att ge bröllopsskaran plats. När bruden i sin hvita klädning af mjukt ylle — hon hade bestämdt nekat att kläda sig i siden, därför att »det inte passade sig för henne» — med det långa släpet slingrande efter sig trädde in i kyrkan vid fosterfaderns arm under orgeln toner, som läto höra en marsch, ryckte hon häftigt till. Där strax innanför

Extra fin Marsala

(Qualité Inghilterra) härstädes lagrad sedan 1891. Vid undersökning af härv. handelskemist befunnen enl. analys fullgod. Pris kr. 1:25 pr butelj. Finnes endast hos

K. A. Nydahl & C:o
Stockholm, 2 Stureplan.
Eks- och Allm. telefon.

Tandläkare dr Geo. Forssmans
 nya preparat för tändernas vård:
Tandpulver, två slag, Tandpasta, Tandtinktur
 Annas & de Aests apotek i partymaffaker o. hos
 hrr handlande. Paritörsklänning för Sverige hos
 Bendix, Josephson & C:o, 11 Regjeringsg.

dörren, inklämd i ett hörn vid väggen, hade hon fått syn på någon, som stod och ifrigt spejade efter de inträdande, och när han fick se henne, förvred hans ansikte, och han kom i gråt. Hon stannade, hon öppnade sina läppar som för att ropa »far», men intet ljud kom öfver dem, och morbror Jonson, som såg rakt framför sig och bar sitt hufvud högt i stolt medvetande af sin värdighet som brudens fosterfar, märkte ingenting, utan drog henne med sig fram till altaret, där han öfverlämnade henne åt brudgummen.

Vid utgången från kyrkan såg hon med en skygg blick dit bort, men där var nu så tätt packadt med folk, att hon, som var liten, ej kunde se dem, som stodo längst bort. Hon hade ingen aning haft om, att far skulle kunna ge sig in till staden i dag — det var en sak, som aldrig fallit henne in; hade hon blott tänkt därpå i går, skulle hon bedt honom låta bli. Det, att han stod där nederst i kyrkan, föraktad och usel, medan hon fördes fram till altaret under festmarschens toner, skar henne så bittert i hjärtat, att hon ej kunde låta bli att tänka därpå under hela vigseln.

När de nygifva sutto i vagnen, som på aftonen förde dem till stationen, var det redan mörkt, och stadens sparsamma gaslyktor lyste med matt sken öfver gatorna. I det de körde om ett hörn, måste vagnen sakta sin fart, ty där var folkskockning, och de hörde rop, skratt och hojtande. Sterner drog ner fönstret och frågade kusken hvad som var på färde.

»Å, det är bara en full karl,» svarade denne.

Från fönstret åt andra sidan såg Ingrid två poliser släpa på en karl. De gingo tätt förbi vagnen, och vid vagnslyktornas sken såg hon tydligt karlens ansikte med det tofviga, gråstrimmiga håret, utan hatt — full, redlost full. Och det var »far».

Hon sjönk tillbaka mot vagnshörnet, i det vagnen åter fortsatte i rask fart. Hon kände en vämjelse, en svidande smärta, som hade mycket af vrede i sig — det var ändå godt att komma bort från det allsammans — all uselhet och elände — men å, att far inte kunnat hålla sig nykter i staden bara denna enda dag — skulle hon alltid minnas honom sådan, alltid se denna ohyggliga syn af hur de släpade bort honom midt för hennes ögon! Var detta det sista minnet, hon skulle föra med sig från den stad, där hon växt upp — ja, Karl hade rätt — det förflutna fick inte finnas mer för henne — hon hade hvarken far eller syskon — hon hette ej längre Björk, hon bar ett annat namn, *hans* namn, som hon älskade och som hon nu följde till ett nytt lif, där det icke skulle finnas någon enda mörk fläck. Men förfärligt var det ändå — detta med far!

Ingrid blef en duktig och sparsam hustru, som styrde och ställde väl i sitt lilla hem, och det behöfdes, ty de hade endast nätt och jämt att lefva af. Men för henne, som varit van vid Jonsonska hemmets tarflighet och sin första barndoms nöd och brist, blef detta nya hem ett paradiset med allt godt lifvet kunde hafva att bjuda på. Det var

endast hennes garderobspengar som aldrig ville räcka till. Hon fick en viss summa i kvartalet, och den var ej snält tilltagen, ty Sterner hade den svagheten att vilja se sin hustru fint och modernt klädd. Men hon lappade och ändrade sina gamla kläder i oändlighet och var så långt ifrån elegant, att deras jungfru var finare klädd än sin matmor. Ofta måste hon äfven taga upp af sina pengar i förskott. Sterner kunde ej begripa detta, och han brukade halft skämtsamt, halft på allvar, förebrå henne hennes slöseri utan synliga resultat. Hon blef allvarsam och lofvade bättring, men lika tarfligt klädd var hon och lika ondt om handpengar hade hon. Till slut fick han lösning på gåtan. De hade varit gifta nära två år, när han en dag, då hon var ute, gick in i sängkammaren, där hennes skrifbord stod, för att låna något därifrån. Han fick se den lilla annotationsboken ligga framme, som hon eljes var så rädd om och låste in så väl och däri hon brukade anteckna sina privata utgifter. Frestelsen var oemotståndlig att se, hvarför det ej gick ihop för henne. Han öppnade boken, och det första han fick se var: »Far 10 kronor — far 5 kronor» o. s. v.

(Forts.)

Innehållsförteckning.

Lotten von Krämer; en själfbiografi. (Med porträtt). — Säg, har du märkt? ... Poem af *Lotten von Krämer*. — En öfveraskning; skiss för Idun af *Georges Morny*. — En vandring genom kvinnornas utställning i Köpenhamn; från Iduns speciella referent. (Slut fr. föreg. nr.) — Ur notisboken — Teater och musik. — Far; skiss för Idun af *Elin Ameen*. — Tidsfördrif.

Tidsfördrif.

Redigeras af *Sophie Linge*.

Bidrag mottagas med tacksamhet.

Charad-gäta.

Hur mitt *andra* vi än må lefva, skola vi mitt *hela* till sist blifva mitt *första*.

Mitt *första*, med *två* l, ju är en viktig sak, I hvarje ordnad stat det finns och måste vara. Mitt *andra* nämnde man förut med mycken smak Bland gudaskaran — nu det nämns bland hundars skara. Mitt *hela* står på vakt i en gudinnas gård; Dess anblick vacker är, men stolt och kall och hård.

Valborg.

Anagram.

1.

En tärna var hon, skön och ung, Som kunde kärlek vänta, Och drömde om, att minst en kung På dörren skulle glänta.

2.

Hon satt en kväll, det var så sed, På bron, där vinet klängde, Och utaf det vårt *andra* ned Vid hennes hufvud hängde. Och insjön låg så blå och klar, Då syntes där ett segel Och båten, hvilkens mast det bar, Skar genom vikens spegel.

3. En man den bar; det syntes snart Att han vårt *tredje* skulle. Han stötte emot land med fart Och steg se'n ur sin julle.

4.

Men dock, o vel! det icke var En konung, som hon tänkte, Ty från hans hand, som lyste bar, Vårt *fjärde* höglblått blänkte. Nej, blott en enkel hafvets man, Men ur hans ögon lyste En trofast glans, och flickan fann, Att han var skön, och myste.

Anna Lisa.

Ifyllningsgäta.

		n		
	n			
			i	
				e
				a
				l
	m			
s				
		m		
		e		

p, 4 r, 3 s, 3 t, 3 u och bilda däraf 7 ord, hvilkas begynnelsebokstäfver och slutbokstäfver bilda namn på tvänne riken i Europa.

1) Stad i Asien, 2) stad i Sverige, 3) stad i Frankrike, 4) bergskedja i Asien, 5) ö i Joniska hafvet, 6) stad i Böhmen, 7) stad i Sibirien.

Begynnelse- och slutbokstäfverna bilda namn på tvänne frihetskjältar. Orden äro: 1) Hufvudstad, 2) japanesiskt mansnamn, 3) romersk kejsare, 4) kejsarinna, 5) sorgligt ryktbar kvinna, 6) gevärsdel, 7) rysk fältherre, 8) fältslag i Spanien, 9) upptäckare, 10) afrikansk ö.

Duo.

Sifferlogogryf.

Det var 65792. 946 och 2671 färdades samman i en 12346. Hon såg

5. För fuktig kvällsvind locken lätt Vårt *femte* kunde göra, Och flickan förde handen tätt Intill sitt lilla öra. All right! Snart stod han rask och ung Vid sidan hos sin tärna, Och fast han icke var en kung, Hon blef hans maka gärna.

S. L.

Fyrkantgäta.

a	a	e	e
l	n	o	o
r	r	s	s
x	x	y	y

1) Namn, 2) sten, 3) lifsvil kor, 4) namn.

S. L.

Geografisk bokstafsgäta.

Tag 7 a, 1 b, 1 c, 1 d, 4 e, 1 g, 1 h, 1 i, 5 k, 2 l, 1 m, 2 n, 4 o, 1

så 1534 ut. Han betraktade henne länge under tysnad. »Du måtte väl ej fått för mycket 15798, för annars skulle du väl inte 52976 så där?» sade hon och slog till honom på skämt. — »5768,» sade han, »nog fick jag en liten 53726, men mer af den sorten kan jag inte 2946. Inte känner du 734126, när jag ser på dig?» Hon gjorde det ej heller. Det var blott 2918. Och nu uppstod en liten 18794, ja ja, utan så mycket som en 79156. Det gällde blott att 187946 under kvickt 862. 946 förtjänte emellertid 5791, hvilket han ock villigt erkände, lofvade att snart till hennes ära ombestyrta ett 123456789.

Kalla K.

Prokøp.

- 1—6 = Folkens framtidsdröm.
- 2—6 = Användes för hästar.
- 3—6 = Härlig ort.
- 2—6 = Artikel.
- 1—6 = Buske.
- 6 = Bokstaf.

Maj.

Lösningar.

Logogryfen: Skurborsten; kustbo, kursor, rektor, buske, tre, eskort, resor, rusk, senor, snus, ost, ben, reson, turkos, tenor, ur, ruskor, kurort, tonsur, kusten, bruten, knut.

Aritmogryfen: Stolbova; Stralsund, Torstensson, Oxenstjerna, Leubeling, Breitenfeld, Osnabrück, Würtzburg, Altmark.

Charaden: Blåklint.

HULTMANS Cacao & Chocolad

rekommenderas som den bästa och vitsordas på det varmaste af professorerna hrr Joh. Lang, Seved Ribbing, Nils O:son Gadde, C. J. Ask samt doktor Olof Moberg.